

Werkbezoek

Gerard Ouweneel

'Hollandsch Diep in den winter' en Voermans schildering in het Thijsse-album 'Onze Groote Rivieren' werkten destijds in op mijn geest als vitriool. Naar die plaat heb ik zo vaak zitten turen, dat de overtuiging postvatte dat het Hollandsch Diep vol zat met hevig begeerde vogelsoorten. Met 'Zien is kennen!' als bewijs lichtte ik mijn ouders in dat het met Voermans vogelkennis niet best was gesteld, want de afgebeelde zaagbek betrof een Middelste en geen Grote. Desondanks bleef het vertrouwen overeind. In meeslepende bewoordingen stelde ik de buurjongens voor in de herfstvakantie naar de Moerdijkbruggen te fietsen. Net dertien waren wij, dus slechts twee van ons verkregen daarvoor toestemming. Dagboeknotities van die tocht ontbreken. Van de door Voerman afgebeelde vogelsoorten geen spoor. Wel herinner ik mij Wulpen. Nog een paar kilometer verder doorgefietst, door Moerdijk op Klundert aan, dan waren de Grauwe Ganzen ons ongetwijfeld niet ontgaan. Van het bestaan van de Roode Vaart, Appelzak en Sassenplaat, namen die hecht zijn verbonden aan biezen, riet en ganzen, waren wij anno 1950 echter niet op de hoogte.

Desondanks zette deze odyssee naar het Hollandsch Diep wat in beweging. Met als drijfveer avontuur en zwerflust en als argument vogels, werden vanuit Rotterdam fietstochten ondernomen naar steeds verder gelegen bestemmingen. De eigenlijke prikkel was natuurlijk vrijheidsbeleving, maar dat realiseerden wij ons toen niet. Die ontdekkingsreizen brachten ons op plaatsen waar van 'Hollandsch Diep in den winter' met bijbehorende vogels wel viel te genieten. Dat was bijvoorbeeld op de Korendijksche Slikken beneden Goudswaard en op de Hoogezandsche Gorzen. Ook binnen bereik kwam de Brabantse oever, waar namen als de Roode Kreek, Noordschans, Tonnekreek

en de Sint Antoniegorzen uitgroeiden tot begrippen.

Dat ging door tot 1970, toen op 2 november het Haringvliet dichtging. Met eb en vloed was het gedaan en de voedselrijke getijden-slikken werden al spoedig verleden tijd. Een paar dagen na deze milieuschok was te zien hoe de oeverafkalving op gang kwam en de zomer daarop openbaarde zich op de buitengronden de verruiging. Eén van de terreinen waarop het misging waren de Korendijksche Slikken. Met lede ogen zag de eigenaar van het gebied, de NV 's Lands Bekade Gorzen, het gebied in omvang slinken en de lucratieve riet- en biezenvelden teloorgaan.

Natuur liefhebbers ervoeren ook hoe het unieke brakwatermilieu in een paar seizoenen veranderde in een ruigte van winde en braam, bewoond door een standaardpakket zangvogels. Eigenaar en natuurbeschermers roerden de trom, zij het om gans andere redenen. De eigenaar wenste omvorming tot akkers, de beschermers droomden van grasland, goed voor ganzen in de winter en voor weidevogels in de zomer. Tobbend over een dreigende schadeclaim en over haar bestemmingsplan, voegde de lokale overheid zich bij de gelegenhedsalliantie.

Commisaris van de Koningin Vrolijk kwam voor een werkbezoek naar de Hoeksche Waard. Bij bezichtigingen van kleuterscholen en bejaardentehuizen met alles wat zich daartussen bevindt, was ook het probleem 'Korendijksche Slikken' op de agenda gezet. De excellentie was te vinden voor deze decentie. Om het ontvangstcomité de tijd te geven zich onberispelijk op te stellen, stond in Goudswaard langs de Molendijk een keten van herauten gereed om de nadering van de ambtslimousine door te seinen. 'Daar komt-ie...!' klonk het, waarop het zorgvuldig geklede en gekapte gemeentebestuur waardig naar buiten schreed. Korte tijd daarna volgde vanaf de hoek Westdijk de betreding

van de Korendijksche Slikken die, conform Voermans plaat, in stemmig najaarsgrijs lagen gehuld. Qua tenue en problematiek had de excellentie zich zorgvuldig voorbereid. Zijn gevolg niet, zodat onder deze lieden de zorgen bij karrenvrachten toenamen. Dat gold natuurlijk de keurige kostuums en de schoenen die 's morgens nog zorgvuldig waren gepoetst en die al spoedig opzichtig gedecoreerd raakten met slik, waarvoor de naam van het terrein trouwens waarschuwt. Daarbovenop kwamen vooral ook de zorgen over het uitlopen van de overvolle agenda. Want de heer Vrolijk had het zichtbaar naar zijn zin en marcheerde steeds verder het terrein in. Een van de officials fluisterde hem toe 'Excellentie, we moeten terug, anders...!' Maar de bewindsmen draaide zich om en voegde zijn gevolg toe 'Heren, dit is het leukste onderdeel van mijn werkbezoek. We gaan door!' En hij ging verder, richting onbegrensde gezichtseinder. In dat gevolg bevond zich ook Gert Huijzers, toen al sterk betrokken met 'zijn' Korendijksche Slikken. Bijna dertig jaar later zou Gert bij aankomst van een Zeearend in zijn gebied, een bijna jaarlijkse traditie, op het DeltaVogelNetwerk de boodschap zetten 'The Eagle has landed'. Heeft het werkbezoek van de heer Vrolijk bijgedragen aan een oplossing? Dat zal altijd één van de geheimen van Den Haag blijven. Een feit is dat toen op 24 maart 1977 de eigenaar, het wachten moe, met groot materieel aanving het gebied om te zetten in akkerland, Den Haag uit zijn lethargie ontwaakte en tot daadkracht kwam. In allerijl kwam het tot

een aanwijzing Natuurbeschermingswet, die reeds de volgende dag van kracht werd. Het gebied was gered. Een jaar later plantte Natuurmonumenten zijn vlag op de Bakkerskeet en ging opzichter Henk Maiyer aan het werk. Nú reikt de faam van de vogels van de Korendijksche Slikken tot ver over de grenzen. Een plaquette in de waarnemingshut op de Westdijk herinnert aan die dagen eind-maart 1977, toen het op een haar na was gedaan met de Korendijksche Slikken.